

## HỘI ĐOÀN VÀ HỘI ĐOÀN CỦA GIỚI TRẺ CÔNG GIÁO Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

**Tóm tắt:** Hội đoàn Công giáo là một hình thức tổ chức tập hợp giáo dân trong giáo xứ, được lập ra nhằm phục vụ cho những sinh hoạt tôn giáo thuần túy hoặc tham gia các hoạt động xã hội. Tại Việt Nam, hội đoàn Công giáo đã xuất hiện từ khá sớm gắn liền với quá trình Công giáo truyền bá và phát triển đạo. Cho đến hiện nay, nhiều loại hình khác nhau của hội đoàn đã được thành lập tại hầu hết các giáo xứ ở hai mươi bảy giáo phận Công giáo Việt Nam. Trong số đó, hội đoàn của giới trẻ Công giáo là một trong những loại hình khá tiêu biểu, có số lượng thành viên đông đảo và đa dạng với nhiều hình thức hoạt động khác nhau. Bài viết này sẽ phân tích và làm rõ một số vấn đề, như: khái niệm, chức năng, loại hình, tổ chức và hoạt động của hội đoàn và hội đoàn giới trẻ Công giáo ở Việt Nam hiện nay.

**Từ khóa:** Công giáo; giới trẻ; hội đoàn; Việt Nam.

### Dẫn nhập

Hội đoàn Công giáo xuất hiện gắn liền với quá trình truyền bá và phát triển Công giáo ở Việt Nam. Hiện nay, hầu hết các giáo xứ ở hai mươi bảy giáo phận Công giáo Việt Nam đều có các hội đoàn, với sự đa dạng về loại hình và nội dung hoạt động. Chính vì thế, hội đoàn Công giáo là một trong những chủ đề thu hút sự quan tâm của giới nghiên cứu về Công giáo ở Việt Nam, nhất là trong hai thập niên trở lại đây.

Tiếp cận dưới góc độ Sử học và Tôn giáo học, Nguyễn Hồng Dương trong bài viết “Hội đoàn Công giáo - Lịch sử và hiện tại”

---

\* Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Ngày nhận bài: 07/9/2022; Ngày biên tập: 16/9/2022; Duyệt đăng: 30/9/2022.

(*Nghiên cứu Tôn giáo*, số 4/2003) đã chỉ ra các giai đoạn hình thành và phát triển của hội đoàn, với số liệu cập nhật tới năm 2001. Ngoài ra, trong bài viết này, tác giả đã khái quát định nghĩa về hội đoàn theo cách tiếp cận cấu trúc-chức năng. Theo đó, hội đoàn là hình thức tập hợp tín đồ dựa theo các tiêu chí về giới tính, tuổi tác, nghề nghiệp, có chức năng phục vụ cả về mặt tôn giáo và đời sống. Năm 2010, trong cuốn *Nếp sống đạo của người Công giáo Việt Nam* (Nxb. Từ điển Bách khoa), Nguyễn Hồng Dương với bài “Giới trẻ Công giáo Việt Nam và việc học tập giảng dạy giáo lý hiện nay” đã đưa ra phân tích đáng chú ý về cách chuyển biến từ tên gọi “hội đoàn” sang “giới” của Giáo hội Công giáo ở Việt Nam. Theo tác giả, sự thay đổi này là do một thời gian trước đây “hội đoàn” Công giáo từng bị “chỉ trích”. Để mềm hóa tên gọi, thích ứng tốt hơn và đáp ứng nhu cầu phục vụ Giáo hội và giáo dân, tổ chức hội đoàn được chuyển sang gọi là “giới”. Nhưng theo tác giả, về bản chất các tổ chức “giới” không khác với tổ chức “hội đoàn”.

Năm 2007, Nguyễn Phú Lợi với bài viết “Hội đoàn Công giáo - Một vấn đề lý luận và thực tiễn ở Việt Nam” (*Nghiên cứu Tôn giáo*, số 7/2007) đã khai thác nhận thức luận của chính Công giáo, tập trung vào cách giải thích của giáo luật và từ điển của Công giáo về tổ chức hội đoàn. Dựa vào Bộ giáo luật 1983, Nguyễn Phú Lợi cho rằng có hai loại hội đoàn: hội đoàn công và hội đoàn tư. Đồng thời, việc thành lập và quản lý hội đoàn là thuộc thẩm quyền của hàng giáo phẩm. Sau phần lý luận này, tác giả đi vào khái quát lịch sử hội đoàn Công giáo ở Việt Nam, và cho rằng tới thời điểm 2007, hội đoàn Công giáo ở Việt Nam phát triển rất mạnh. Nguyên nhân là do quá trình đổi mới đất nước và đổi mới từ phía Giáo hội từ sau Công đồng Vatican II. Phần định nghĩa khái quát về hội đoàn Công giáo của Nguyễn Phú Lợi về căn bản có những điểm chung với định nghĩa của Nguyễn Hồng Dương (năm 2003).

Các nghiên cứu như của Nguyễn Hồng Dương và Nguyễn Phú Lợi không những bước đầu đưa ra được bức tranh tổng quan về lịch sử hội đoàn Công giáo ở Việt Nam mà còn đặt nền tảng lý luận về hội đoàn qua việc đưa ra định nghĩa về hiện tượng này theo góc độ cấu

trúc-chức năng. Kế thừa định nghĩa về hội đoàn như vậy, Hà Xuân Bàn có bài viết với chủ đề “Sự hình thành và phát triển của các hội đoàn Công giáo ở Giáo phận Thái Bình” (*Nghiên cứu Tôn giáo*, số 06/2014). Nghiên cứu này của Hà Xuân Bàn tập trung vào các hội đoàn tại Giáo phận Thái Bình. Ngoài việc định nghĩa về hội đoàn Công giáo, tác giả còn đưa ra cách phân loại khái quát theo chức năng của hội đoàn là: hội đoàn thuần túy tôn giáo và hội đoàn liên quan đến chính trị-xã hội.

Mặc dù chủ đề về hội đoàn Công giáo được quan tâm nghiên cứu từ khá lâu như vậy, thế nhưng các nghiên cứu trực tiếp về hội đoàn của giới trẻ Công giáo vẫn còn rất khiêm tốn. Liên quan trực tiếp hơn tới nghiên cứu của chúng tôi là bài viết “Các hội đoàn của sinh viên Công giáo ngoại tỉnh ở Hà Nội: Sự hình thành và các hình thức hoạt động” (*Thông tin Khoa học Xã hội*, số 7/2020) của tác giả Vũ Thị Hà. Bài viết có tham khảo cách định nghĩa hội đoàn của Nguyễn Hồng Dương và Nguyễn Phú Lợi. Tuy nhiên, các hội đoàn của nghiên cứu này được gắn với sinh viên Công giáo ngoại tỉnh ở Hà Nội, một bộ phận của giới trẻ Công giáo hiện nay. Bài viết cập nhật rất nhiều thông tin thực tế và hiện thời về cơ cấu tổ chức, các sinh hoạt hội đoàn của sinh viên Công giáo ngoại tỉnh ở Hà Nội. Các hoạt động của hội đoàn của sinh viên Công giáo ngoại tỉnh ở Hà Nội cũng đa dạng từ tham gia các hoạt động nghi lễ cho tới các hoạt động thiện nguyện. Phạm vi hoạt động của những hội đoàn này cũng rộng không chỉ ở trên địa bàn Hà Nội mà còn có cả ở các tỉnh khác như Thái Bình chẳng hạn. Đây là những thông tin cập nhật hữu ích cho nghiên cứu của chúng tôi.

Ngoài ra, một số nghiên cứu khác về giới trẻ Công giáo ở Việt Nam cũng được đề cập vắn tắt trong một số bài viết, ví dụ: “Lối sống đạo của giới trẻ Công giáo Việt Nam từ khái niệm đến thực tế nghiên cứu” của Nguyễn Thị Thu Hằng trong *Nếp sống đạo của người Công giáo Việt Nam* (Nxb. Từ điển Bách khoa, 2010); “Người trẻ và việc phân định ơn gọi” (*Hiệp thông*, số 103, tháng 11&12/2017); “Giới trẻ giáo dục văn hóa và đồng hành thiêng liêng” (*Hiệp thông*, số 118, tháng 5&6/2020); “Giáo xứ và các đoàn thể đồng hành với giới trẻ” (*Hiệp thông*, số 119, tháng 7&8/2020); “Người trẻ và việc phân định

on gọi hướng tới sự trưởng thành trong việc đào tạo linh mục” (*Hiệp thông*, số 120, tháng 9&10/2020); “Đời sống thánh hiến với sứ vụ phục vụ giới trẻ” (*Hiệp thông*, số 122, tháng 1&2/2021),...

Trên cơ sở kế thừa các nghiên cứu đi trước về hội đoàn và hội đoàn của giới trẻ Công giáo, bài viết tập trung vào nghiên cứu vấn đề này dựa trên cách tiếp cận Tôn giáo học, cụ thể là sự liên ngành giữa cách tiếp cận nhận thức luận tôn giáo (tìm hiểu từ bên trong quan niệm của Công giáo về hội đoàn) và tiếp cận từ bên ngoài với các phân tích về mặt Sử học, Triết học và Cấu trúc-Chức năng về tôn giáo. Bên cạnh đó, bài viết sử dụng các phương pháp nghiên cứu, như: phương pháp loại hình học áp dụng cho việc phân loại các loại hình hội đoàn; phương pháp quan sát áp dụng khi đi thực tế ở các giáo xứ: Thái Hà, Phùng Khoang tại Hà Nội; phương pháp diễn dịch và quy nạp sử dụng trong lập luận và rút ra các định nghĩa, nhận xét của bài viết.

## **1. Khái niệm, loại hình và chức năng của hội đoàn Công giáo ở Việt Nam**

### **1.1. Khái niệm hội đoàn Công giáo**

Trước đây, ở Việt Nam thuật ngữ hội đoàn Công giáo có nhiều cách gọi khác nhau, như: hội đoàn thường được gọi là họ, phường, hội, hay đoàn, rồi hội đoàn [Nguyễn Hồng Dương, 2003: 44-51]. Sau đó xuất hiện danh xưng giới, như: giới trẻ, giới cụ ông, giới cụ bà, giới trung niên, v.v... [Nguyễn Phú Lợi, 2007: 14]. Theo tác giả Nguyễn Hồng Dương thì “Hội đoàn Công giáo là hình thức tập hợp quần chúng tín đồ theo giới, lứa tuổi, nghề nghiệp nhằm phục vụ cho nghi lễ, học tập giáo lý, nâng đỡ nhau về mặt tinh thần về đời sống đạo, giúp đỡ nhau về nghề nghiệp” [Nguyễn Hồng Dương, 2003: 44-51]. Còn theo tác giả Nguyễn Phú Lợi, hội đoàn được giải thích, từ “hội” chỉ sự hội họp, sinh hoạt chung, nghĩa là một số giáo dân cùng nhau tập hợp lại để hội họp hoặc cầu nguyện hay tham gia vào hoạt động liên quan đến đời sống sinh hoạt tôn giáo hay đời sống xã hội. Còn từ “đoàn” có nghĩa là hợp thành một tập thể có tổ chức, một cộng đoàn, một nhóm tín đồ cùng tin một tín điều, liên kết lại trong một tổ chức, một hiệp hội để cùng theo đuổi một mục đích, chỉ hướng hoặc làm một việc nào đó. Hội đoàn là “khái niệm dùng để

chỉ các hình thức tổ chức của giáo dân, có thể có giáo sĩ tham gia với tư cách là những người linh hướng, được lập ra nhằm phục vụ cho những nhu cầu tôn giáo và xã hội của Giáo hội Công giáo” [Nguyễn Phú Lợi, 2007: 14]. Trong Giáo hội Công giáo, thuật ngữ hội đoàn dùng để chỉ các tổ chức của giáo dân và thường được gọi với các tên gọi khác nhau, như: đoàn thể, cộng đoàn, hiệp hội, hội dòng ba. Trong Bộ Giáo luật 1983, hội đoàn được hiểu theo nghĩa Hiệp hội - tức là các tổ chức hay đoàn thể. Đoàn thể này là hình thức tập hợp giáo dân, những người cùng theo một linh đạo, một nếp sống nào đó để nên thánh, hoặc cùng thực hiện các việc tông đồ khác như truyền giáo, bác ái xã hội.

Như vậy, có thể hiểu *hội đoàn Công giáo là một hình thức tổ chức tập hợp giáo dân trong giáo xứ, được lập ra nhằm phục vụ cho sinh hoạt tôn giáo thuần túy, hoặc hoạt động xã hội, hoặc cả hai.*

### **1.2. Các loại hình hội đoàn Công giáo ở Việt Nam hiện nay**

Trong Sắc lệnh về hoạt động tông đồ giáo dân, Công đồng Vatican II cho rằng: “Các hội đoàn tông đồ mang rất nhiều sắc thái khác nhau; có những hội đoàn muốn phục vụ cho mục tiêu tông đồ nói chung của Giáo hội; có những đoàn thể lại đặc biệt hướng đến việc Phúc âm hóa và thánh hóa con người; có những nhóm lại tìm cách đưa tinh thần Kitô giáo thâm nhập vào trật tự trần thế; có những hội đoàn đặc biệt muốn làm chứng cho Chúa Kitô qua các công cuộc bác ái từ thiện” [Hội đồng Giám mục Việt Nam, 2012: 561]. Còn ở Việt Nam, hội đoàn Công giáo cũng rất đa dạng, phong phú. Trong mỗi giáo phận, giáo xứ thường có nhiều hội đoàn với các hình thức hoạt động khác nhau, có những hội đoàn mang tính tôn giáo thuần túy nhằm vào việc củng cố đức tin và giữ đạo, bên cạnh đó cũng có những hội đoàn chuyên hoạt động trong lĩnh vực truyền giáo, song cũng có những hội đoàn hướng tới các lĩnh vực văn hóa xã hội, từ thiện bác ái. Chính vì sự đa dạng, phong phú như vậy cho nên việc thống kê và phân loại các hội đoàn thường chỉ mang tính tương đối và cần dựa trên các tiêu chí. Có thể phân loại các hội đoàn Công giáo ở Việt Nam dựa trên một số tiêu chí sau.

*Theo Giáo luật* có hai dạng thức hội đoàn là hội đoàn công và hội đoàn tư (theo cách gọi trong Bộ giáo luật 1983, các tổ chức, đoàn thể, hội đoàn của giáo dân được gọi là hiệp hội, bao gồm hiệp hội công và hiệp hội tư). Điều 299, Bộ giáo luật 1983 nêu rõ: “Các Kitô hữu có trọn quyền thỏa thuận riêng với nhau để thành lập các hiệp hội, nhằm theo đuổi những mục đích được nói đến ở điều 298§1<sup>1</sup> miễn là vẫn giữ nguyên những quy định của điều 301§1<sup>2</sup>. Các hiệp hội tư như vậy, dù được nhà chức trách Giáo hội ban khen hoặc giới thiệu vẫn được gọi là hiệp hội tư. Không hiệp hội tư nào của các Kitô hữu được công nhận trong Giáo hội, nếu quy chế của hiệp hội ấy không được nhà chức trách có thẩm quyền duyệt y” [Hội đồng Giám mục Việt Nam, 2007: 111-112]. Đối với các hiệp hội tư, Giáo hội không đứng ra thiết lập, điều hành mà chỉ định hướng hoạt động, kiểm soát những vấn đề liên quan đến tôn giáo và luân lý. Các tổ chức này do giáo dân thiết lập, quản lý, điều hành nhưng phải liên hệ với hàng giáo phẩm, được Giáo hội cho phép [Nguyễn Phú Lợi, 2007: 17]. Hiệp hội công là những tổ chức do đại diện giáo quyền thành lập, phê chuẩn đường hướng hoạt động và cử người phụ trách (còn gọi là linh mục đặc trách hội đoàn). Điều 301, Bộ giáo luật 1983 đã quy định: “Các hiệp hội Kitô hữu do nhà chức trách có thẩm quyền của Giáo hội thành lập được gọi là hiệp hội công” [Hội đồng Giám mục Việt Nam, 2007: 112]. Hiệp hội công thì có tư cách pháp nhân, còn hiệp hội tư thì không có tư cách pháp nhân trong Giáo hội. Tuy nhiên, điều 304§1 cũng quy định: “Tất cả mọi hiệp hội Kitô hữu, công hay tư, dù mang danh hiệu hay danh xưng nào đi nữa, đều phải có quy chế riêng xác định mục đích hoặc đối tượng xã hội, trụ sở, việc điều hành và các điều kiện cần thiết để gia nhập, cũng như đường hướng hoạt động, xét theo nhu cầu hoặc lợi ích của mỗi thời và mỗi nơi” [Hội đồng Giám mục Việt Nam, 2007: 113].

*Theo mục đích hoạt động*, hội đoàn Công giáo có các loại sau:

Một là, các hội đoàn phục vụ lễ nghi sinh hoạt tôn giáo (hay còn gọi là hội đoàn thuần túy tôn giáo), như: Ca đoàn, Hội kèn, Hội trống, Hội trống, Hội dâng hoa, Ban Lễ sinh.... Ca đoàn và Ban Lễ sinh là những hội đoàn hoạt động thường xuyên, phục vụ trong các buổi

phụng vụ thánh lễ. Còn các hội đoàn khác, như: Hội kèn, Hội trống, Hội dâng hoa, không duy trì sinh hoạt thường xuyên mà hoạt động mang tính mùa vụ, ví như Hội dâng hoa chỉ hoạt động trong tháng Năm - tháng hoa kính Đức Mẹ Maria.

*Hai là*, các hội đoàn về luân lý, đạo đức, học tập giáo lý. Loại hình này có tỷ lệ giáo dân tham gia đông, số loại hội cũng như tổng số hội đoàn nhiều. Mục đích chung mà các hội đoàn này hướng tới là củng cố đức tin, giữ đạo, nâng đỡ nhau trong đời sống đạo và chia sẻ giúp đỡ nhau trong cuộc sống. Có thể kể đến Hội Bà thánh Đê, Hội Đức Mẹ hằng cứu giúp, Hội Gia trưởng, Hội Hiền Mẫu, Hội Têrêsa, Hội Đức Mẹ Vô Nhiễm,... Ngoài ra còn có hội đoàn chuyên lo cầu nguyện, như: Hội Mân Côi, Hội Cầu nguyện; hội đoàn chuyên về dạy giáo lý, như: Hội Giáo lý viên (Giáo lý viên là một trong những hội đoàn có vai trò quan trọng trong các giáo xứ, thực hiện công việc dạy giáo lý cho các lứa tuổi từ lớp giáo lý khai tâm, giáo lý tân tòng, giáo lý hôn nhân).

*Ba là*, các hội đoàn hoạt động tông đồ, tiền thân của phong trào Công giáo tiến hành<sup>3</sup>. Ở Việt Nam hiện nay, theo Niên giám 2016 của Giáo hội Công giáo Việt Nam, hiện có hai mươi bốn tổ chức và hội đoàn thuộc phong trào Công giáo tiến hành, đó là: Hội đồng Mục vụ giáo xứ; Thiếu nhi Thánh Thể; Hùng Tâm Dũng Chí; Thanh Sinh Công; Hướng đạo Công giáo; Giới Trẻ con Đức Mẹ; Hiệp Hội Thánh Mẫu (Hiệp Sống); Legio Mariae (Đạo Binh Đức Mẹ); Các Bà Mẹ Công giáo; Gia đình Phật tử Thánh Tâm Chúa Giêsu; Huynh Đoàn Đa Minh (Dòng Ba Đa Minh); Phan Sinh Tại thế (Dòng Ba Phan Sinh); Dòng Ba Cát Minh; Hiệp hội Giáo dân Bác Ái; Caritas Việt Nam; Khôi Bình Việt Nam; Gia đình cùng theo Chúa; Gia đình Chúa; Hiệp hội Bác ái Quốc tế tại Việt Nam (AIC); Hiệp hội Mến Thánh giá Tại thế; Ca đoàn Công giáo; Phong trào Cursillo; Cộng đoàn Lòng Chúa Thương xót và Giáo lý viên. Mục tiêu chính của các hội đoàn hoạt động tông đồ là hướng tới việc truyền giáo, phát triển đạo. Vì vậy, loại hình hội đoàn này không chỉ hoạt động trên lĩnh vực tôn giáo thuần túy mà còn tham gia các hoạt động xã hội, bác ái dưới nhiều hình thức khác nhau, như: thăm hỏi những người đau yếu, bệnh tật, thăm trại trẻ

mở cõi, tổ chức các chuyến từ thiện ở vùng khó khăn, vùng cao, góp quỹ ủng hộ, giúp đỡ người nghèo; tổ chức và tham gia thực hiện các dự án, như: chăm sóc bảo vệ trẻ em, phòng chống nạn buôn người, dự án cung cấp nước sạch cho người dân vùng nông thôn, dự án giúp đỡ người khuyết tật hòa nhập cộng đồng... (các dự án này chủ yếu do Caritas các giáo phận kết hợp tổ chức).

Ngoài ra, còn có cách phân loại theo hình thức là *hội đoàn chuyên biệt* và *hội đoàn không chuyên biệt*. Các hội đoàn chuyên biệt tập hợp hội viên theo từng giới, độ tuổi, nghề nghiệp. Theo giới có Hội Gia trưởng dành cho nam, Hội các Bà mẹ Công giáo dành cho nữ. Theo độ tuổi có hội đoàn dành cho giới trẻ, như: Sinh viên Công giáo, Liên đoàn Giới trẻ Thánh Mẫu; hội đoàn dành cho thiếu niên, nhi đồng thì có hội đoàn Thiếu nhi Thánh thể; hội đoàn dành cho người trung niên và cao tuổi thì có Liên đoàn Thánh Mẫu cao niên, Gia đình Thánh Mẫu trung niên. Theo nghề nghiệp có Hiệp hội Giáo chức Công giáo, Hội Bác sĩ Công giáo, Doanh nhân Công giáo,... Hội đoàn không chuyên biệt tập hợp hội viên đa dạng về lứa tuổi và nghề nghiệp, như: Hiệp hội Thánh Mẫu, Liên minh Thánh Tâm, Đạo binh Đức Mẹ (Legio Maria), Gia đình phật tử.

Nhìn chung, hội đoàn Công giáo ở Việt Nam rất đa dạng và phong phú. Mỗi loại hình đáp ứng cho một nhu cầu hoặc mục tiêu tôn giáo nhất định của tín đồ. Có hội giúp nhau trong học tập giáo lý, sống đạo, cũng có hội vừa giúp nhau trong đời sống đạo vừa hỗ trợ nhau trong cuộc sống. Có những hội hướng đến các hoạt động bác ái, từ thiện, bên cạnh đó có hội hướng đến mục tiêu truyền giáo, phát triển đạo. Trong mỗi giáo xứ thường có nhiều hội đoàn khác nhau. Một giáo dân có thể tham gia một hoặc nhiều hội đoàn trong xứ, họ đạo của mình. Không những đa dạng về hình thức hoạt động mà tên gọi của các hội đoàn cũng rất phong phú. Có những hội đoàn dù cùng mục đích hoạt động nhưng mỗi giáo xứ lại có cách đặt tên khác nhau, ví dụ: các hội đoàn cùng mục đích là dâng hoa kính Đức Mẹ Maria nhưng có các tên gọi: Hội Con hoa, Hội Dâng hoa... Hoặc như hội đoàn về đạo đức có chức năng lo phần hậu sự cho người qua đời nhưng có nhiều tên gọi, như: Hội Thủ liệt, Ban Trợ táng, Hội Âm công Thủ liệt... Ngoài ra, có

những loại hình hội đoàn cùng một mục đích, chức năng nhưng thành lập ở hầu hết các giáo xứ, ví dụ: Ca đoàn là hội đoàn mà giáo xứ nào cũng thành lập, thậm chí một giáo xứ thành lập nhiều ca đoàn khác nhau. Mặc dù có sự phân chia thành các loại hình khác nhau và mỗi hội đoàn có mục đích, tôn chỉ riêng song mục tiêu chung mà các hội đoàn hướng đến là giữ đạo và phát triển đạo, do vậy trong các hoạt động hội đoàn luôn kết hợp nhiều hình thức và nội dung, ví dụ Ca đoàn là hội đoàn phục vụ lễ nghi sinh hoạt tôn giáo, hay hội Mân Côi là hội đoàn chuyên cầu nguyện nhưng các hội đoàn này vẫn tham gia một số công việc đạo đức, bác ái từ thiện khác.

### **1.3. Chức năng của hội đoàn**

Hội đoàn là một hình thức tổ chức của giáo dân được thành lập tại giáo xứ và cũng có chức năng riêng. Mặc dù có rất nhiều loại hình khác nhau nhưng tất cả các hội đoàn đều hướng đến mục đích chung là củng cố đức tin, giữ đạo và tham gia vào sứ vụ truyền giáo, phát triển đạo. Đây cũng là hai chức năng cơ bản của các hội đoàn Công giáo ở Việt Nam.

#### *Tổ chức sinh hoạt đạo, củng cố đức tin và giữ đạo*

Đây là một trong những chức năng quan trọng của hội đoàn. Chức năng này được thực hiện dưới nhiều hình thức và thông qua các hoạt động cụ thể, như: tổ chức các buổi cầu nguyện chung, đọc kinh liên gia, đọc kinh cầu nguyện tại các gia đình (đặc biệt vào tháng Mân Côi - tháng Mười hàng năm), tổ chức các buổi học Kinh Thánh. Ngoài ra, các hội đoàn còn tham dự các sinh hoạt tôn giáo chung như tham dự thánh lễ ở nhà thờ, Châu Thánh Thể, tổ chức tĩnh tâm mùa Vọng, mùa Chay, hoặc tĩnh tâm trước ngày mừng kính quan thầy của mỗi hội đoàn; tổ chức giờ ngắm suy ngắm về mầu nhiệm thương khó của Chúa Giêsu vào tuần thánh mùa Chay. Bên cạnh đó, các hội đoàn còn tổ chức và tham gia thực hiện các nghi thức rước kiệu, dâng hoa kính Đức Mẹ... Những sinh hoạt có tính tập thể này, một mặt, đáp ứng nhu cầu nội tại trong đời sống sinh hoạt tôn giáo của giáo dân, mặt khác, tạo sự liên kết giữa các thành viên trong cộng đoàn, đồng thời có giá trị lớn hơn là giúp giáo dân được trau dồi, bồi dưỡng, nâng cao về đời sống đức tin, đó cũng là phương cách rất cần thiết để củng cố đức tin

và giữ đạo. Cùng với những sinh hoạt tôn giáo trong năm phụng vụ thì các hội đoàn đều tổ chức các sinh hoạt định kỳ hàng tháng hoặc hàng tuần. Trong các buổi sinh hoạt, thành viên chia sẻ với nhau về giáo lý, học hỏi Lời Chúa và noi gương các Thánh, cùng nhau cầu nguyện, đọc kinh... Ngoài những chia sẻ để giúp nhau thăng tiến trong đời sống đức tin thì các thành viên còn chia sẻ với nhau các vấn đề của cuộc sống. Từ những sinh hoạt như vậy, các thành viên có cơ hội gặp gỡ, gắn kết với nhau đồng thời giúp họ trau dồi, bồi dưỡng về đời sống đức tin tránh được tình trạng khô đạo, nhạt đạo.

### *Truyền giáo và quảng bá đức tin*

Ở Việt Nam, hội đoàn Công giáo được lập ra không chỉ để sống đạo, giữ đạo mà còn có một chức năng quan trọng nữa là cùng với Giáo hội phát triển đạo, tham gia vào công cuộc truyền giáo của Giáo hội. Nỗ lực truyền giáo của các hội đoàn được thực hiện thông qua nhiều hình thức hoạt động khác nhau, như: giảng dạy giáo lý; các phong trào từ thiện xã hội theo sự phát động chung của giáo xứ, giáo phận hoặc của chính quyền địa phương,... Nói cách khác, các hội đoàn thực thi sứ mệnh truyền giáo không chỉ trên lĩnh vực tôn giáo thuần túy (giảng dạy giáo lý) mà còn trên lĩnh vực xã hội, thậm chí lấy môi trường xã hội và thông qua môi trường xã hội, hoạt động xã hội, nghề nghiệp làm phương thức hoạt động chính để lan tỏa các giá trị của Công giáo, hướng tới mục tiêu truyền giáo phát triển đạo. Một số hội đoàn rất tích cực với hoạt động “Phúc âm hóa” là Hội Legio Mariae (Đạo binh Đức Mẹ), Caritas, Huynh đoàn Đa Minh (dòng ba Đa Minh), Phan Sinh tại thế, Giới trẻ con Đức Mẹ, Giáo lý viên,...

Có thể nói, hội đoàn với tư cách là một hình thức tổ chức của giáo dân, ra đời từ nhu cầu sinh hoạt tôn giáo của giáo dân trong các xứ, họ đạo khi đã được hình thành, được giáo quyền công nhận là một tổ chức có quy chế, tôn chỉ rõ ràng thì hội đoàn đảm nhận chức năng quan trọng, thực hiện mục tiêu củng cố đức tin, giữ đạo và phát triển đạo.

### **2. Hội đoàn của giới trẻ Công giáo ở Việt Nam hiện nay**

Ở Việt Nam, khái niệm giới trẻ Công giáo thường được dùng như một cách để phân biệt nhóm người trẻ là tín đồ của Công giáo với nhóm người trẻ nói chung. Cách hiểu độ tuổi của nhóm người trẻ

thường đồng nhất với độ tuổi của thanh niên<sup>4</sup>. Đối với Giáo hội Công giáo Việt Nam trong các văn bản hay trong ngôn ngữ phụng vụ, thuật ngữ giới trẻ được sử dụng khá phổ biến để chỉ nhóm tín đồ là người trẻ, bên cạnh các giới khác, như: giới trung niên, thiếu nhi. Trong Nội quy giới trẻ của Hội đồng Giám mục Việt Nam, Điều 1 nêu rõ: “... Người trẻ thuộc các thành phần xã hội khác nhau; sinh hoạt trong nhà trường; hiện diện trong mọi ngành nghề hay thất nghiệp. Họ là học sinh, sinh viên, kỹ sư, bác sĩ, giám đốc, công nhân, nông dân..., chưa hoặc đang là thành viên của các đoàn thể trẻ” [<http://gpbanmethuot.com/giao-duc-kito-giao/noi-quy-gioi-tre-29105.html>, 2022]. Trong *Tông huấn hậu Thượng Hội đồng Giám mục “Chúa Kitô đang sống”*, Giáo hoàng Phanxicô đã nêu “người trẻ là tương lai của thế giới. Họ là hiện tại của thế giới; họ góp phần làm cho thế giới được phong phú. Người trẻ không còn là trẻ con, họ ở trong giai đoạn bắt đầu đảm nhận những trách nhiệm, khi cùng với người lớn tham gia vào việc phát triển gia đình, xã hội và Hội Thánh.... Hơn nữa, nhóm tuổi được Thượng Hội đồng gọi là giới trẻ (16-29 tuổi) không đại diện cho một tổng thể đồng nhất, nhưng bao gồm nhiều nhóm có những hoàn cảnh riêng biệt” [<https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/tong-huan-christus-vivit-chua-kito-dang-song-38964>, 2022]. Khái niệm “giới trẻ Công giáo” trong bài viết của chúng tôi được hiểu là những tín đồ Công giáo thuộc nhóm người trẻ có độ tuổi khoảng từ mười sáu đến hai mươi chín tuổi<sup>5</sup>, thuộc các thành phần xã hội khác nhau và hoạt động trong các ngành nghề (học sinh, sinh viên, kỹ sư, bác sĩ, giám đốc, công nhân, nông dân...).

Giới trẻ Công giáo ở Việt Nam hiện nay không những có số lượng lớn mà còn là thành phần tham gia rất tích cực trong các tổ chức, đoàn thể của Giáo hội như dòng tu, hội đoàn, các nhóm hoạt động bác ái xã hội. Trong đó, hội đoàn là hình thức thu hút đông đảo giới trẻ Công giáo tham gia. Trong các giáo xứ, giáo phận, hầu hết giới trẻ đều là thành viên của một hoặc một vài hội đoàn. Có thể chia hội đoàn của giới trẻ Công giáo thành những loại hình cơ bản như sau:

(1) *Hội đoàn phục vụ lễ nghi, sinh hoạt tôn giáo* (hay còn gọi là hội đoàn thuần túy tôn giáo) điển hình như Ca đoàn. Là một hội đoàn “đặc

biệt”, Ca đoàn đóng vai trò quan trọng trong các buổi cử hành phụng vụ, nhất là thánh lễ. Ca đoàn trước hết dùng lời ca tiếng hát để tôn vinh, chúc tụng Thiên Chúa, sau là giúp cộng đoàn cầu nguyện và tham dự các buổi cử hành phụng vụ sinh động và tích cực hơn. Một số Ca đoàn tiêu biểu của giới trẻ là Ca đoàn Maria Goretti, Ca đoàn giới trẻ Têrêsa (giáo xứ Thái Hà, Tổng giáo phận Hà Nội); Ca đoàn Cecilia Cỗ Nhuế (giáo xứ Cỗ Nhuế, Tổng giáo phận Hà Nội); Giới trẻ xa quê (giáo xứ Chính tòa-Nhà thờ Lớn, Tổng giáo phận Hà Nội); Ca đoàn 2 (giáo xứ Phùng Khoang, Tổng giáo phận Hà Nội), Hội đoàn Giới trẻ và Ca đoàn Giới trẻ (giáo xứ Phát Diệm, Giáo phận Phát Diệm), Ca đoàn Giới trẻ (giáo xứ Đa Minh-Ba Chuông, Tổng giáo phận Thành phố Hồ Chí Minh)<sup>6</sup>,...

(2) *Hội đoàn về đạo đức, củng cố đức tin, học tập giáo lý, hoạt động tông đồ.* Loại hình hội đoàn này khá phong phú và đa dạng với nhiều hình thức hoạt động, như: truyền giáo, tham gia các hoạt động xã hội, bác ái, thực hiện các công việc thiện nguyện, gây quỹ ủng hộ người nghèo, trẻ em vùng khó khăn... Một số hội đoàn tiêu biểu: Hội Sinh viên Công giáo (có thể kể đến như Hội Sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội<sup>7</sup>, Hội Sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Thành phố Hồ Chí Minh, Hội Sinh viên Công giáo Thánh Tâm Huế<sup>8</sup>, Sinh viên Công giáo Đà Nẵng<sup>9</sup>, Nhóm Sinh viên Công giáo Bò Câu Trắng, Giáo phận Buôn Ma Thuột....); Hội Giới trẻ Thừa sai Chúa cứu thế miền Bắc; Cộng đoàn sinh viên Bác ái Martino (thuộc giáo xứ Thái Hà, Tổng Giáo phận Hà Nội); Giới trẻ Phan Sinh (Giáo phận Nha Trang); Thanh Sinh Công; Giới trẻ Huynh đoàn Đa Minh Giáo phận Sài Gòn (Tổng Giáo phận Thành phố Hồ Chí Minh), Giới trẻ con Đức Mẹ (Hội Con Đức Mẹ),...

### **2.1. Về cơ cấu tổ chức**

Hội đoàn Công giáo ở Việt Nam thường không có hệ thống tổ chức chung thống nhất cho tất cả các hội đoàn mà mỗi hội đoàn hình thành cơ cấu tổ chức riêng. Tuy nhiên, cơ cấu tổ chức này phải theo quy định của giáo quyền và có nội quy cụ thể. Đối với hội đoàn của giới trẻ Công giáo, cơ cấu tổ chức thường đơn giản, nhưng chặt chẽ và quy

củ. Mô hình chung trong cơ cấu tổ chức của hội đoàn giới trẻ gồm có Ban Điều hành và các hội viên. Thành phần Ban Điều hành gồm: hội trưởng, hội phó, thư ký và thủ quỹ. Hội trưởng/trưởng ban (điều hành chung các hoạt động của hội đoàn, động viên các thành viên của hội đoàn sống theo mục đích đã đề ra và giữ nội quy); hội phó/phó ban (cộng tác với trưởng ban và thay thế trưởng ban điều hành các hoạt động khi trưởng ban vắng mặt); thư ký (ghi chép các giấy tờ, sổ sách, biên bản các cuộc họp, lưu trữ hồ sơ, giấy tờ của hội đoàn); thủ quỹ (nhận trách nhiệm kiểm soát, quản lý tài sản, lập sổ chi tiêu hàng tháng, hàng năm của hội đoàn). Một số hội đoàn có nhiều nhóm nhỏ thì có cơ cấu phân cấp cụ thể hơn theo mô hình: đứng đầu là Ban Điều hành (hoặc còn gọi là Ban Đại diện, gồm có hội trưởng/trưởng ban; hội phó/phó ban; thư ký và thủ quỹ), dưới Ban Điều hành còn có các ban và các nhóm nhỏ<sup>10</sup>.

Các hội đoàn hoạt động có quy chế hay nội quy riêng, tôn chỉ và mục đích rõ ràng, kỷ luật chặt chẽ. Nội quy cũng quy định rõ trách nhiệm, nhiệm kỳ và quy chế bầu Ban Điều hành. Nhiệm kỳ của Ban Điều hành thường là ba năm (có thể bốn năm tùy theo mỗi hội đoàn) và có thể tái cử, bầu Ban Điều hành theo hình thức bỏ phiếu kín, người được tín nhiệm vào vị trí hội trưởng, hội phó phải đạt quá bán (số thành viên có mặt trong cuộc bầu cử phải chiếm quá bán tổng số thành viên của hội đoàn); thư ký và thủ quỹ sẽ do Ban Điều hành lựa chọn chứ không phải thông qua bầu cử. Khi bầu cử phải có đại diện của Ban hành giáo hiện diện để chứng kiến. Kết quả của cuộc họp bầu cử Ban Điều hành phải trình lên linh mục giáo xứ nơi cộng đoàn được thành lập. Mỗi hội đoàn có quan thầy (bổn mạng) và lễ kính riêng, có linh mục đặc trách, linh mục linh hướng.

## **2.2. Các hoạt động**

Hội đoàn của giới trẻ Công giáo thường chỉ hoạt động trong phạm vi giáo xứ hoặc có liên kết trong một giáo phận. Các hoạt động khá đa dạng về hình thức với các nội dung chủ yếu như sau.

### *Tham dự thánh lễ, cầu nguyện và tổ chức các đợt tĩnh tâm*

Các hội đoàn của giới trẻ Công giáo được thành lập với mục tiêu trước hết là giúp các thành viên sống đạo và giữ đạo, do vậy tham dự

thánh lễ và cầu nguyện là hoạt động trước tiên và trên hết. Tham dự thánh lễ vào Chủ nhật hàng tuần là trách nhiệm và bổn phận của mỗi cá nhân tín đồ Công giáo, trong đó có giới trẻ. Tại một số giáo xứ, đặc biệt là các giáo xứ ở thành phố lớn (như giáo xứ Thái Hà, giáo xứ Cổ Nhuế, thuộc Tổng Giáo phận Hà Nội) có đông tín đồ là người trẻ di dân đến học tập, làm việc, do vậy số lượng các hội đoàn của giới trẻ cũng nhiều hơn. Thành viên của các hội đoàn giới trẻ này ngoài việc tham dự thánh lễ vào Chủ nhật hàng tuần cùng với cộng đồng giáo dân, thì còn có thánh lễ thường kỳ dành cho mỗi hội đoàn. Thánh lễ này do linh mục giáo xứ cử hành theo lịch hàng tuần hoặc hàng tháng tùy theo sự sắp xếp của mỗi giáo xứ có hội đoàn sinh hoạt và phục vụ<sup>11</sup>. Tham dự thánh lễ không chỉ là trách nhiệm và bổn phận của mỗi giáo dân, mà đối với các hội đoàn giới trẻ Công giáo, đây còn là một trong những hoạt động có ý nghĩa và quan trọng, không những giúp cho các bạn trẻ học hỏi, cảm nghiệm được giá trị của “Lời Chúa” mà còn là cách thức để giữ gìn và củng cố đời sống đức tin.

Cùng với việc tham dự thánh lễ, thì thực hiện cầu nguyện cũng là một trong những sinh hoạt mà các hội đoàn giới trẻ chú tâm thực hiện nhằm giúp các thành viên củng cố, bồi dưỡng đời sống đức tin. Với các hội đoàn cầu nguyện được thực hiện dưới các hình thức khác nhau<sup>12</sup>, trong đó hình thức cầu nguyện chung (hay cầu nguyện tập thể) thường được các thành viên thực hiện khi cùng tụ họp ở nhà thờ để tham dự thánh lễ. Lời cầu nguyện được thực hiện bởi tập thể gắn với thánh lễ ở nhà thờ có sự hướng dẫn của linh mục hoặc giám mục là lời cầu nguyện dành cho mọi người được thực hiện sau phần đọc dẫn vào thánh lễ và phần giảng giải Lời Chúa (Kinh Thánh). Cầu nguyện tập thể của các thành viên hội đoàn khi tham dự thánh lễ Chủ nhật, đặc biệt là trong các thánh lễ thường kỳ dành riêng cho mỗi hội đoàn có sức mạnh liên kết các thành viên với nhau. Cùng với hình thức cầu nguyện tập thể trong các buổi thánh lễ, thành viên các hội đoàn giới trẻ còn thực hiện cầu nguyện với những hình thức khác như cầu nguyện bằng các giờ kinh chung, riêng, đọc lời Chúa mỗi ngày. Ngoài ra, một số hội đoàn cũng có những cách thức thực hiện cầu nguyện gắn với các sinh hoạt thường kỳ của hội đoàn, có thể kể đến như Cộng

đoàn sinh viên Công giáo Hải Hà (thuộc Hội sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội) có chương trình cầu nguyện bảy bước hằng tuần với mong muốn chia sẻ Lời Chúa theo phương pháp cầu nguyện bảy bước. Nhóm Giới trẻ Phát Diệm miền Nam thực hiện cầu nguyện tập thể với hình thức trực tuyến (online) thông qua mạng Internet.

Bên cạnh đó, các hội đoàn còn tổ chức các đợt tĩnh tâm cho các thành viên. Tĩnh tâm không chỉ là một trong những sinh hoạt tôn giáo thường kỳ của người Công giáo nói chung mà đối với giới trẻ tĩnh tâm cũng là một trong những hoạt động rất ý nghĩa nhằm củng cố đời sống đức tin cho từng cá nhân và cả cộng đoàn. Tĩnh tâm là khoảng thời gian im lặng để suy nghĩ, cầu nguyện, tự xem xét về bản thân của mỗi tín đồ Công giáo. Tĩnh tâm giúp các bạn trẻ nhìn lại đời sống đức tin của mình, loại bỏ những ý muốn lệch lạc và tìm thấy sức sống cho đời sống thiêng liêng của bản thân. Hơn thế, trong những ngày tĩnh tâm với bầu không khí tĩnh lặng các bạn trẻ được tách mình khỏi môi trường sống ồn ào, được chìm sâu trong những bài giảng và cầu nguyện, hồi tâm xét mình, nhận Bí tích Giải tội (hay còn gọi là Bí tích Hòa giải). Ngoài việc cùng tham dự các buổi tĩnh tâm chung do giáo xứ tổ chức cho mọi thành phần giáo dân vào mùa Chay, thì các hội đoàn của giới trẻ cũng thường tổ chức các đợt tĩnh tâm hoặc ngày tĩnh tâm riêng cho các thành viên. Thời gian tĩnh tâm tùy theo sự sắp xếp của mỗi hội đoàn. Hiện nay, các Cộng đoàn sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội đều dành thời gian tĩnh tâm vào mùa Vọng (trước lễ Giáng sinh) và mùa Chay (trước lễ Phục sinh). Ngoài các đợt tĩnh tâm mùa Chay hoặc mùa Vọng thì trước ngày mừng kính lễ quan thầy (bổn mạng) của hội đoàn thì hội đoàn cũng tổ chức tĩnh tâm, xưng tội để chuẩn bị tâm hồn đón mừng lễ quan thầy.

#### *Phục vụ lễ nghi, đặc biệt là thánh lễ*

Một số hội đoàn của giới trẻ, trong đó chủ yếu là các Ca đoàn, tham gia rất tích cực trong các hoạt động phục vụ lễ nghi và các sinh hoạt tôn giáo của giáo xứ, đặc biệt là thánh lễ hàng tuần. Ca đoàn là một hội đoàn với sứ mệnh tham dự phục vụ các thánh lễ, dùng lời ca tiếng hát để tôn vinh Thiên Chúa đồng thời truyền tải lời Chúa qua các bài thánh ca, giúp cho đời sống đức tin của chính các ca viên cũng như

cộng đoàn giáo dân được thăng tiến. Trong các nghi lễ phụng vụ ngoài chủ tế (linh mục, giám mục) thì Ca đoàn cũng đóng một vai trò quan trọng giúp cho buổi cử hành phụng vụ được cuốn hút hơn. Hoạt động chính của các Ca đoàn giới trẻ là hát phụng vụ trong các thánh lễ theo lịch phụng vụ của Giáo hội, chủ yếu là hát phụng vụ trong thánh lễ Chủ nhật và thánh lễ vào các ngày thường. Ngoài việc phục vụ các thánh lễ cố định hàng tuần, các Ca đoàn của giới trẻ và một số hội đoàn giới trẻ còn tham dự và phục vụ các lễ nghi sinh hoạt khác của Giáo hội, như: lễ Giáng sinh, lễ Phục sinh, lễ dâng hoa kính Đức Mẹ Maria vào tháng Năm, lễ kính các Thánh, lễ quan thầy,... Bên cạnh đó, thành viên của các hội đoàn còn tham gia phục vụ một số công việc tại giáo xứ như dọn dẹp nhà thờ, một số thành viên nam tham gia giúp lễ trong các thánh lễ. Một số hoạt động của các Ca đoàn giới trẻ như Ca đoàn Maria Goretti phục vụ thánh lễ lúc 20h00 thứ Bảy hàng tuần tại nhà thờ Thái Hà<sup>13</sup>. Ca đoàn Giới trẻ giáo xứ Đa Minh - Ba Chuông hát lễ vào 19h00 Chủ nhật hàng tuần và 17h30 thứ Bảy đầu tháng. Ca đoàn Giới trẻ (nhà thờ Chính tòa-nhà thờ lớn Hà Nội) phục vụ thánh lễ lúc 20h00 Chủ nhật hàng tuần...

#### *Tham gia học và tìm hiểu giáo lý*

Học giáo lý là trách nhiệm và bổn phận của người giáo dân, trong đó có giới trẻ. Một tín đồ Công giáo đã bắt đầu học giáo lý từ bé cho đến khi trưởng thành với các mức độ và trải qua các lớp giáo lý khác nhau. Đối với giới trẻ, việc học giáo lý vô cùng quan trọng. Khi tham gia trong các hội đoàn của giới trẻ, các thành viên có thể học giáo lý dưới nhiều hình thức, nhưng chủ yếu nhất là học giáo lý do giáo xứ tổ chức. Ngoài ra, để giúp các thành viên nâng cao hiểu biết, trau dồi kiến thức về giáo lý, trong chương trình hoạt động, các hội đoàn của giới trẻ còn tổ chức các buổi học, thuyết trình các chủ đề khác nhau về giáo lý và về đời sống đức tin hoặc tổ chức cuộc thi tìm hiểu giáo lý. Đây cũng là hoạt động giúp cho các thành viên có cơ hội để chia sẻ, giao lưu, học hỏi với nhau. Một số hoạt động có thể kể đến là Hội đoàn Giới trẻ Huynh đoàn Đa Minh Giáo phận Bắc Ninh cùng linh mục đặc trách và Ban phụng vụ tổ chức các buổi học tập, chia sẻ giáo lý, tổ chức cuộc thi tìm hiểu Tin mừng theo thánh Mat-thêu. Hội sinh

viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội tổ chức cuộc thi “Giáo lý và người trẻ” diễn ra trong hai ngày 5/10 và 12/10/2014, dành cho tất cả các nhóm/cộng đoàn sinh viên Công giáo thuộc Hội sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội<sup>14</sup>.

*Tổ chức các hoạt động thiện nguyện, bác ái*

Hoạt động từ thiện, bác ái của các hội đoàn giới trẻ rất đa dạng với nhiều hình thức khác nhau như thăm hỏi, tặng quà cho người vô gia cư, tổ chức các chuyến từ thiện tới những vùng khó khăn, vùng cao trong các dịp như Giáng sinh, mùa hè, trung thu; thăm viếng nghĩa trang thai nhi, thăm trại trẻ mồ côi, thăm bệnh nhân nghèo; hoạt động tình nguyện mùa hè, giúp các giáo xứ dạy học hè; thu gom phế liệu bán để góp quỹ ủng hộ người nghèo,... Các hoạt động thiện nguyện của một số hội đoàn giới trẻ, như: Giới trẻ Thừa sai Chúa cứu thế miền Bắc tổ chức chuyến từ thiện mùa Chay 2021 trao quà yêu thương, giúp đỡ mái ấm An Đạo, thuộc giáo xứ An Đạo, Giáo phận Bùi Chu, với phần quà là gạo, sữa, bím và một số tiền hỗ trợ. Phần quà tuy chưa nhiều về vật chất nhưng thể hiện tinh thần yêu thương chia sẻ của các thành viên đến những người khó khăn. Một số hội đoàn của sinh viên Công giáo cũng có nhiều hoạt động rất ý nghĩa, như Nhóm sinh viên Công giáo Thanh Hóa tại Thành phố Hồ Chí Minh tổ chức chuyến đi bác ái “Vàng trắng Giêsu” về giáo xứ Dănkak (Hiệp Nghĩa, thị trấn Định Quán, huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai). Tại đây thông qua cộng đoàn nữ tu của Tu đoàn Nữ tử bác ái Vinh Sơn, nhóm đã gửi các phần quà tới các hộ gia đình nghèo và các em học sinh nghèo đón năm học mới. Cũng trong chương trình thiện nguyện, các thành viên của nhóm còn tổ chức trung thu cho các em nhỏ dân tộc Châu Mạ-K’Ho (hoạt động diễn ra ngày 3/9/2022). Sinh viên Công giáo Thánh tâm Huế thành lập Nhóm Ve Chai với mục đích thu, lượm phế liệu (đồng nát) để bán lấy tiền giúp đỡ cho các bạn sinh viên nghèo, những người không may mắn, người già cô đơn. Cộng đoàn sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội tham gia cùng với Ban bảo vệ sự sống của các giáo xứ tự nguyện thu nhận thai nhi bị nạo phá để chôn cất. Cộng đoàn sinh viên Công giáo Thanh Hóa tại Hà Nội, Cộng đoàn Sinh viên Công giáo Học viện Quản lý giáo dục và

Cộng đoàn Sinh viên Công giáo Hải Hà có chương trình thăm viếng nghĩa trang thai nhi Đồi Cốc (thuộc giáo họ Bến Cốc, thôn Đồi Cốc, xã Thanh Xuân, huyện Sóc Sơn, Hà Nội). Các hoạt động từ thiện, bác ái của các hội đoàn giới trẻ đã góp phần chia sẻ, giúp đỡ với những người không may mắn, những hoàn cảnh khó khăn trong cuộc sống. Những hoạt động trên không chỉ đóng góp về mặt vật chất mà còn mang giá trị về mặt tinh thần, tạo ra niềm tin cho con người vào những điều tốt đẹp, đồng thời cũng là một trong những cách thức qua đó gắn kết giữa các thành viên và lan tỏa các giá trị Công giáo, làm chứng cho đức tin, làm cho Thiên Chúa hiện diện một cách sống động trong cộng đồng xã hội.

#### *Hoạt động khác*

Bên cạnh những hoạt động thuần túy tôn giáo và tham gia các hoạt động từ thiện, bác ái hướng đến xã hội thì với tính năng động, nhiệt huyết và sự trẻ trung, các bạn trẻ - thành viên của các hội đoàn còn có những hoạt động sôi động khác như tham gia các hoạt động thể dục thể thao (như giải bóng đá), tổ chức các buổi dã ngoại, huấn luyện nâng cao kỹ năng sống cho các bạn trẻ, tổ chức chương trình cho thiếu nhi tại các giáo xứ vào dịp tết thiếu nhi, trung thu; giúp đỡ, hỗ trợ các bạn tân sinh viên tìm nhà trọ, tổ chức lễ tổng kết năm học, lễ tốt nghiệp... Ngoài ra, mỗi hội đoàn đều có các buổi sinh hoạt định kỳ hằng tuần hoặc hằng tháng với nhiều nội dung khác nhau. Những buổi sinh hoạt này không chỉ là dịp để các thành viên chia sẻ, trau dồi đời sống đức tin mà còn là dịp để các bạn trẻ giao lưu học hỏi chia sẻ các vấn đề trong học tập và cuộc sống, thậm chí một số hội đoàn có các thành viên là những người đã tốt nghiệp đại học và đi làm, họ có thể chia sẻ kinh nghiệm cũng như cơ hội tìm kiếm việc làm cho các bạn thành viên là sinh viên sắp ra trường.

#### **Kết luận**

Các hội đoàn Công giáo ở Việt Nam hiện nay, rất đa dạng với nhiều loại hình và tên gọi khác nhau, được thành lập ở hầu hết các giáo phận và hầu như giáo xứ, giáo họ nào cũng có hội đoàn Công giáo. Mặc dù có nhiều loại hình khác nhau nhưng tất cả các hội đoàn đều hướng đến mục đích chung là củng cố đức tin, giữ đạo và tham

gia vào sứ vụ truyền giáo, phát triển đạo. Cũng giống như các thành phần khác trong Giáo hội, giới trẻ là lực lượng tham gia rất tích cực trong các tổ chức, đoàn thể của Giáo hội, trong đó, hội đoàn là hình thức thu hút đông đảo giới trẻ Công giáo tham gia. Trong số các hội đoàn Công giáo ở Việt Nam hiện nay, thì hội đoàn của giới trẻ có số lượng thành viên tham gia đông, với các hình thức hoạt động rất phong phú và đa dạng. Bên cạnh những hoạt động thuần túy tôn giáo như tham dự thánh lễ, đọc kinh, cầu nguyện, tĩnh tâm, học hỏi giáo lý, tham gia thực hiện các nghi thức rước kiệu, dâng hoa kính Đức Mẹ... thì các hội đoàn giới trẻ còn tổ chức các hoạt động mang tính xã hội, từ thiện, bác ái như thăm hỏi, tặng quà cho bệnh nhân nghèo, tổ chức các chuyến từ thiện tới những vùng khó khăn, thăm viếng nghĩa trang thai nhi, thăm trại trẻ mồ côi, giúp các giáo xứ dạy học hè; thu gom phế liệu bán để góp quỹ ủng hộ người nghèo,... Những hoạt động này không chỉ gắn kết giữa các thành viên, là cơ hội để các thành viên gặp gỡ chia sẻ nâng cao đời sống đức tin, mà còn góp phần lan tỏa các giá trị của Công giáo, làm cho Thiên Chúa hiện diện một cách sống động trong cộng đồng xã hội. Có thể nói, hội đoàn giới trẻ là một hình thức tổ chức quy tụ những người trẻ để cùng nâng đỡ nhau về đời sống đức tin, đồng thời cũng giúp nhau trong đời sống và học tập. Đây cũng là một tổ chức có vai trò quan trọng trong Giáo hội và được Giáo hội khuyến khích, đồng hành trong các sinh hoạt và hoạt động./

---

#### CHÚ THÍCH:

- 1 Điều 298, Bộ giáo luật 1983 quy định: “Trong Giáo hội có những hiệp hội khác với các tu hội thánh hiến và các tu đoàn tông đồ, trong đó các Kitô hữu hoặc giáo sĩ, hoặc giáo dân, hoặc cả giáo sĩ lẫn giáo dân cùng chung sức hoạt động nhằm phát triển một đời sống hoàn thiện hơn, hoặc cổ vũ việc phụng tự công hay học thuyết Kitô giáo, hoặc thực hiện các việc tông đồ khác, như truyền bá Phúc âm, thi hành các việc đạo đức hoặc bác ái, và đem tinh thần Kitô giáo vào lĩnh vực trần thế”.
- 2 Điều 301, Bộ giáo luật 1983 quy định: “Chỉ có nhà chức trách có thẩm quyền của Giáo hội thành lập các hiệp hội Kitô hữu nhằm giảng dạy học thuyết Kitô giáo nhân danh Giáo hội, hoặc cổ động việc phụng tự công, hay những hiệp hội nhằm mục đích khác mà việc theo đuổi tự bản chất được dành cho nhà chức trách Giáo hội”.

- 3 Hiểu một cách chung nhất thì *Công giáo tiến hành* là một hình thức cộng tác của giáo dân dưới sự hướng dẫn của hàng giáo phẩm (chức sắc) trong một số hoạt động/công việc của Giáo hội. Các hội đoàn Công giáo được thành lập với mục đích truyền giáo, phát triển đạo ra “dân ngoại”, bất kể quy mô quốc tế, quốc gia, giáo phận hay giáo xứ dưới sự lãnh đạo của hàng giáo phẩm thì được gọi là Công giáo tiến hành hay Tông đồ giáo dân. Ở Việt Nam, Bản Hiến chương Công giáo tiến hành Việt Nam được Tòa Thánh phê chuẩn vào năm 1956.
- 4 Tại Việt Nam, quy định trẻ em là dưới 16 tuổi (Luật bảo vệ trẻ em 2016), thanh niên là từ 16-30 tuổi, vị thành niên được xem là lứa tuổi từ 10 đến 18 tuổi. Trẻ em được luật pháp bảo vệ chăm sóc giáo dục là dưới 16 tuổi.
- 5 Chúng tôi dựa trên tiêu chí về độ tuổi đối với nhóm người được gọi là thanh niên ở Việt Nam và theo tiêu chí của Thượng Hội đồng Giám mục đưa ra, giới trẻ thuộc nhóm tuổi từ 16-29.
- 6 Tác giả tổng hợp từ website <https://phatdiem.org>; <https://gxdaminh.net/>; <https://chinhtoa.tgphanoi.org/> và các ghi chép thực tế tại giáo xứ Thái Hà và giáo xứ Phùng Khoang (Tổng Giáo phận Hà Nội).
- 7 Thành viên của Hội Sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội là các bạn sinh viên Công giáo đang học tập và làm việc trong tổng giáo phận Hà Nội cùng các vùng lân cận. Mục đích của hội là kết nối giữa các nhóm sinh viên Công giáo, hướng tới mục tiêu chung là sống đức tin trưởng thành và thực thi sứ mệnh truyền giáo. Hiện nay, Hội sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội có hai mươi ba nhóm sinh viên Công giáo hoạt động tại Hà Nội, được phân chia theo địa giới hoặc theo trường đại học, bao gồm: Sinh viên Công giáo Hải Hà, Hà Thành, Xuân Mai, Thái Nguyên, Phú Mỹ, Hải Phòng, Công Nghiệp, Học viện Quản lý Giáo dục, Phát Diệm, Thái Bình, Bắc Ninh, Trường May, Di Trạch, Nông Nghiệp, Xuân Hòa, Hưng Hóa, Nam Định, Cổ Nhuế, Hà Nam, Bùi Chu, Thanh Hóa, Thạch Bích và Nghĩa Lộ.
- 8 Hội sinh viên Công giáo Thánh tâm Huế gồm có tám tổ nhỏ: Phan Sinh, La San, Têrêsa, Gioan, Mân Côi, Nhà Bác ái, Phaolô, Lộ Đức.
- 9 Hội Sinh viên Công giáo Giáo phận Đà Nẵng có chín nhóm sinh viên Công giáo đang hoạt động tại các giáo xứ trong Giáo phận Đà Nẵng: Sinh viên Công giáo Chính tòa, Hòa Khánh, Hòa Cường, Thanh Đức, Thanh Bình, Phú Cường, Gia Phương, An Thượng 1 và An Thượng 2.
- 10 Ví dụ như cơ cấu tổ chức của *Cộng đoàn sinh viên bác ái Martino* (giáo xứ Thái Hà, Tổng Giáo phận Hà Nội) gồm có:
  - Ban Điều hành gồm: Trưởng cộng đoàn (điều hành chung các hoạt động của cộng đoàn); Phó cộng đoàn (chuyên phụ trách các ban của cộng đoàn); Phó cộng đoàn (chuyên phụ trách các khu vực); thư ký (người ghi chép các giấy tờ và sổ sách của cộng đoàn) và thủ quỹ (nhận trách nhiệm kiểm soát kinh tế).
  - Các Ban: đứng đầu mỗi ban là một trưởng ban.

- + Ban Truyền thông: phụ trách các bài đăng, các ấn phẩm truyền thông và đưa tin tức của cộng đoàn. Trưởng ban Truyền thông cũng là Phó cộng đoàn phụ trách các ban.
  - + Ban Ca đoàn: phụ trách phục vụ các thánh lễ hàng tuần của cộng đoàn.
  - + Ban Liên kết: nhắc nhở các thành viên tham dự thánh lễ đầy đủ.
  - + Ban Sinh hoạt: phụ trách các buổi sinh hoạt của cộng đoàn sau thánh lễ.
  - + Ban Phụng vụ: phụ trách các nghi thức phụng vụ trong thánh lễ.
  - + Ban Linh hoạt viên: phụ trách văn nghệ, cử điệu của cộng đoàn.
- 11 Hiện nay, các cộng đoàn của Hội sinh viên Công giáo Tổng Giáo phận Hà Nội đang sinh hoạt tại nhà thờ Thái Hà đều có thánh lễ thường kỳ, thời gian cử hành thánh lễ có thể không cố định vào một ngày cụ thể, tuy nhiên thường thì mỗi cộng đoàn sinh viên Công giáo sẽ có một thánh lễ thường kỳ vào một ngày trong tuần. Ví dụ, Cộng đoàn Sinh viên Công giáo Hưng Hóa có thánh lễ thường kỳ vào 19h00 thứ Ba, Cộng đoàn Sinh viên Công giáo Bùi Chu có thánh lễ thường kỳ vào 19h00 thứ Tư, Cộng đoàn Sinh viên Công giáo Vinh-Hà Tĩnh có thánh lễ thường kỳ vào 19h00 thứ Sáu tại nguyện đường Giê-rôđô giáo xứ Thái Hà, Tổng Giáo phận Hà Nội.
- 12 Cầu nguyện được thể hiện bằng hai hình thức: Khẩu nguyện và Tâm nguyện. Sách Giáo Lý của Hội Thánh Công giáo cho rằng, khẩu nguyện chính là việc thể hiện ra bằng các lời được đọc ra miệng của người cầu nguyện. Vì thế khẩu nguyện là hình thức phát biểu ra bên ngoài, cầu nguyện thành tiếng được thể hiện qua các lời nói, đọc kinh và hát. Tâm nguyện không thể hiện ra ngoài bằng lời mà dưới hình thức như suy niệm, chiêm niệm. Suy niệm là hình thức cầu nguyện thể hiện các diễn biến ở trong nội tâm, suy niệm có sự vận dụng tư tưởng, trí tưởng tượng, cảm xúc và ước muốn, ưu tiên cho việc suy ngẫm, đào sâu lời Chúa. Cầu nguyện chiêm niệm là hình thức đơn sơ của cầu nguyện, thể hiện sự chiêm ngắm Chúa Giê-su, lắng nghe Lời Chúa, mến yêu thâm lặng. Mỗi người đều có thể thực hiện các hình thức cầu nguyện bằng khẩu nguyện và tâm nguyện. Giáo hội Công giáo Việt Nam khuyến khích mỗi cá nhân, gia đình tín đồ thực hành cầu nguyện hằng ngày bằng hình thức đọc kinh vào buổi sáng và tối.
- 13 Ca đoàn Maria Goretti là một trong hai ca đoàn được thành lập sớm nhất tại nhà thờ Thái Hà, tiền thân là Ca đoàn Thiếu nhi. Hiện nay thành viên của Ca đoàn gồm các bạn học sinh, sinh viên, có những người đang học tại Học viện âm nhạc Hà Nội, một số ít là những người đã tốt nghiệp Học viện âm nhạc Hà Nội, một số người đang đi làm.
- 14 Xem “Hội sinh viên Công Giáo Tổng giáo phận Hà Nội (SVCG TGP Hà Nội): 70 thí sinh tham dự vòng loại cuộc thi giáo lý 2014”, <https://svcghanoi.com/hoi-sinh-vien-cong-giao-tong-giao-phan-ha-noi-svcg-tgp-ha-noi-hon-70-thi-sinh-tham-du-vong-loai-cuoc-thi-giao-ly-2014.html>

## TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hà Xuân Bàn (2014), “Sự hình thành và phát triển của các hội đoàn Công giáo ở Giáo phận Thái Bình” *Nghiên cứu Tôn giáo*, số 06.
2. Nguyễn Hồng Dương (chủ biên) (2010), *Nếp sống đạo của người Công giáo Việt Nam*, Nxb. Từ điển Bách khoa, Hà Nội.
3. Nguyễn Hồng Dương (2003), “Hội đoàn Công giáo - Lịch sử và hiện tại”, *Nghiên cứu Tôn giáo*, số 4.
4. Vũ Thị Hà (2016), “Các hội đoàn của sinh viên Công giáo ngoại tỉnh ở Hà Nội: Sự hình thành và các hình thức hoạt động”, *Thông tin Khoa học Xã hội*, số 7.
5. Nguyễn Thị Thu Hằng (2010), “Lối sống đạo của giới trẻ Công giáo Việt Nam từ khái niệm đến thực tế nghiên cứu”, trong *Nếp sống đạo của người Công giáo Việt Nam*, Nxb. Từ điển Bách khoa, Hà Nội.
6. Hội đồng Giám mục Việt Nam (2007), *Bộ Giáo luật 1983*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội.
7. Hội đồng Giám mục Việt Nam (2017), *Giáo hội Công giáo Việt Nam-Niên giám 2016*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội.
8. Hội đồng Giám mục Việt Nam, Ủy ban Giáo lý Đức tin (2012), *Công đồng Vatican II*, (Sắc lệnh về hoạt động tông đồ giáo dân), Nxb. Tôn giáo, Hà Nội.
9. Nguyễn Phú Lợi (2007), “Hội đoàn Công giáo - Mấy vấn đề lý luận và thực tiễn ở Việt Nam”, *Nghiên cứu Tôn giáo*, số 7.
10. Nội quy Giới trẻ, <http://gpbanmethuot.com/giao-duc-kito-giao/noi-quy-gioi-tre-29105.html>, truy cập ngày 10/08/2022.
11. Hiệp thông (Bản tin của Hội đồng Giám mục Việt Nam), số 103, tháng 11&12/2017, chuyên đề “Người trẻ và việc phân định ơn gọi”.
12. Hiệp thông (Bản tin của Hội đồng Giám mục Việt Nam), số 118, tháng 5&6/2020 “Giới trẻ giáo dục văn hóa và đồng hành thiêng liêng”.
13. Hiệp thông (Bản tin của Hội đồng Giám mục Việt Nam), số 119, tháng 7&8/2020 “Giáo xứ và các đoàn thể đồng hành với giới trẻ”.
14. Hiệp thông (Bản tin của Hội đồng Giám mục Việt Nam), số 120, tháng 9&10/2020, “Người trẻ và việc phân định ơn gọi hướng tới sự trưởng thành trong việc đào tạo linh mục”.
15. Hiệp thông (Bản tin của Hội đồng Giám mục Việt Nam), số 122, tháng 1&2/2021, “Đời sống thánh hiến với sứ vụ phục vụ giới trẻ”.
16. Tông huấn *Chúa Kitô đang sống (Christus Vivit, 2019)*, <https://www.hdgmvietnam.com/chi-tiet/tong-huan-christus-vivit-chua-kito-dang-song-38964> truy cập ngày 12/08/2022.

**Abstract****ASSOCIATIONS AND CATHOLIC YOUTH ASSOCIATION IN VIETNAM AT PRESENT****Nguyen Thi Bich Ngoan***Institute for Religious Studies, VASS*

A Catholic association is a form of organization that gathers parishioners in the parish to serve purely religious activities or participate in social activities. In Vietnam, Catholic associations appeared early in association with the process of Catholic propagation and development. Currently, various types of associations have been established in most parishes of twenty-seven Catholic dioceses in Vietnam. The Catholic youth association is one of the typical models with a large number of members and different forms of activities. This article analyzes and clarifies some issues such as concepts, functions, types, organizations, and activities of associations and the Catholic youth association in Vietnam today.

**Keywords:** Catholicism; youth; organization; Vietnam.